

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 20 Lei
 Pe 1/2 de an 10 Lei
 Un număr 50 bani.

lese odată la săptămână.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin.**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 2 Lei a doua și a treia oră 1.50 Lei

Serbările dela Oradea-mare.

— Adunarea „Asociațiunii”. — Desvălirea chipului de bronz al M. Sale Regelui. — Alegere de vlădică. — Oaspeți din tot Ardealul și popor mult. —

Serbările mărețe, cari s'au desfășurat la Oradea-mare, au fost o strălucită arătare a puterii noastre de viață în părțile desrobite de sub Unguri. Am arătat acolo, în apropierea graniței ungurești, că atunci, când e vorba să ne dovedim oameni iubitori de învățatură, de înaintare, și când se cere să ne arătăm dragostea față de armata noastră și recunoștința față de făuritorul României-mari, față de Regele nației noastre, — suntem la culmea chemării.

În viața de toate zilele pot să fie între noi deosebiri de vederi, pot să ne despartă păreri mărunte, dar dacă e lipsă să ne închinăm la altarele culturii și ale patriei, atunci una suntem. un trup și un suflet, cum se cuvine unor frați de-un sânge și de-o limbă.

Iar dovada unirii noastre în cugete și în simțiri am făcut-o în zilele de curând trecute, tocmai acolo, unde sunt mai aproape dușmanii de veacuri ai neamului nostru, la granița Tisei, pe care am boțezat-o cu sângele vitejiei proaspete.

Sărbările dela Oradea-mare au trebuit să aibă răsunet și 'n țara lui Horthy și 'n inimile ungarilor din părțile marginase ale Ro-

mâniei noastre, ca să vadă și să simtă, că noi suntem popor cu dor de înaintare, neam de oameni cu dragoste de bine și de frumos, dar, mai ales, că suntem o tabără închiegată în fața ori căror porniri dușmănoase din afară.

Chipul de bronz al Regelui românesc, așezat pe malul Crișului repede, va arăta ungarilor în toate vremile viitoare, că unde și-a împlântat vânătorul român steagul biruitor, acolo e țară românească și va rămâne până la coada veacurilor.

Iar unde Asociațiunea noastră a descălecat cu comorile sale de învățaturi, acolo se așază lumina și înaintarea mântuitoare.

Ceeace s'a făcut deci la Oradea-mare e mai mult decât o serbare trecătoare, mai mult decât o petrecere cu mese și cu toaste. Acolo ne-am arătat tăria, însușirile alese de popor împărătesc și ne-am pecetluit drepturile de stăpânire a pământului udat cu lacrimi de moșii și strămoșii noștri.

Dar lasăm să grăiască raportul nostru despre acele mărețe serbări naționale.

Adunarea Asociațiunii.

Adunarea s'a început cu slujbe domnezești în celea două biserici românești din Piața Unirii. Slujbele au fost savârșite în amândouă părțile

de arhieriei. În biserica unită erau în jurul altarului înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul *Dr. Vasile Suciu* dela Blaj, P. Sf. Sa *Dr. Demetriu Radu* al Orăzii și P. Sf. Sa *Dr. Iuliu Hossu* dela Gherla, încunjuțați de canonici și preoți din toate părțile Ardealului.

În biserica gr. orientală a slujit I. P. Sf. Sa Mitropolitul *Dr. Niculae Bălan* al Sibielui, P. Sf. Sa *Ignatie Pap* al Aradului și *Traian Badescu* al Caransebeșului.

Adunarea a fost deschisă la ora 9, în sala cea mare dela „Vulturul alb”. La masa prezidențială ocupau loc: *Andrei Bârseanu*, președintele „Asociațiunii”, de-a dreapta și de-a stânga Mitropolitul dela Blaj, Mitropolitul dela Sibiu, Episcopii dela Orade, Gherla, Arad și Caransebeș, apoi dl ministru *Trancu-Iași*, iar mai târziu dl ministru de războiu, dl general *Râșcanu*, generalul *Moșoiu*, cu inalta lor suită militară și alți bărbați frunțași ai neamului nostru.

În sala foarte pompoasă fălăiau biruitoare patru mari steaguri tricolore. Iar lumea ascultătoare, reprezentanții din toate colțurile Ardealului, abia puteau să-și găsească loc, atât erau de mulți. Multe șube albe de țărani bihoreni.

Președintele a deschis adunarea cu o foarte luminată și înțeleaptă cuvântare. În răspuns salutând adunarea dl ministru *Trancu-Iași*, Mitropolitul Bălan, Episcopul Radu și Primarul orașului, care găzduiește adunarea.

Toți cuvântătorii au conglăuit în a spune, că după scrierea înfăptuire „României mari, prin jertfe de sânge, de curaj și

de înțelepciune, acum e vremea închiegării puterilor noastre prin tăria luminei, a cărții și a iscusințelor roditoare. România ne eprinde pe toți cei norocoși, acum se cuvine s'o întărim și s'o așezăm prin munca culturală, prin luminarea deplină a poporului. *Vrem popor fericit în țară mare!* Iar munca aceasta se legătuiește s'o facă Asociațiunea, de aceea toți trebuie să ne înșirăm între muncitorii și sprijinatorii ei, căci binele tuturor ni-l voiește.

— Trăiască „Asociațiunea” și muncitorii ei! — răspunde întreagă sala. După cuvântările frumoase și pline de învățături cari au răsunat, s'au ales comisiunile, cari să lucreze în cursul zilei, cercetând raportul general, socotelile, preleminarul pentru anul viitor și planul de schimbare al regulamentului pentru secțiunile literare-științifice ale „Asociațiunii”, precum și o comisiune pentru premiarea celor mai frumoase porturi românești, cari se vor fi înfățișat astăzi în Oradea-mare, la serbări. (În comisiunea pentru regulamentul secțiunilor literare-științifice au fost aleși și doi blăjeni, profesorii *Dr. Vict. Macavei* și *Alex. Lupeanu*).

Prima întâlnire se încheie apoi și toată adunarea porcede la școala de cadeți, unde se face

Desvălirea bustului M. Sale Regelui Ferdinand.

Oradea-mare are astăzi mândra înfățișare de oraș românesc.

Pe toate palatele; falăie tricolorul albastru-galben-roșu. Chiar și pe marca curte a episcopului catolic Szécsenyi. Cât ține piața Unirii și calca până la școala de cadeți e înșirată armata în haine de paradă: vânători cu chivăre de oțel, tunari cu piepturi late și călăreți pe cai buestii.

Pentru prilejul desvălirii chipului de bronz al M. Sale Regelui a venit dela București

nsuși ministrul de războiu, dl *general Râșcanu*.

Bustul este așezat în cuita largă a Școalei de cadeți, cu fața spre oraș, pe stanul de piatră, unde până ieri-alaltăieri era fostul împărat Francisc Iosif.

Înainte de ce ar fi căzut vâlul de pe bustul Regelui Românilor, I. P. Sf. Mitropolitul Bălan încunjurat de doi arhieri și de prooți înalți, a făcut sfințirea cea mică a apei și a stropit pe urmă cu aghiasmă chipul cel proaspăt de bronz neperitor și mulțimea, care era de față. Dorul „Hilariei” dădea răspunsurile.

În clipa când arhierul slujitor a început să cânte „Măntuiește Doamne poporul tău” a căzut vâlul de pe bust, iar corul și poporul a început imnul — „Trăiască Regele!” — cântat cu însuflețire și cu lacrimi de bucurie...

În fața bustului au răsănit apoi cuvântări de înaltă căldură patriotică. A vorbit Mitropolitul Bălan, generalul Moșoiu, primarul Bucico, deputatul Frâncu, protopopul Munteanu din Tileagd și mai pe urmă generalul Râșcanu.

— Legionarii români de demult ridicau pietrii de însemnare a puterii lor, apostolii creștinismului durau altare; iutocmai așa face astăzi armata română biruitoare, ridicând aici chipul Regelui viteaz, care a condus-o la izbândă. Acest monument va însuflă dușmanilor noștri respect și teamă de puterea noastră vie — a spus generalul Râșcanu. — Trăiască Regele, Trăiască Augusta Familie Regală, Trăiască România Mare, puternică și nedespărțită!

După această serbare înălțătoare ministrii, generalii, arhierii și oaspeții, au primit în Piața unirii defilarea trupelor și defilarea poporului din jur, care a venit în haine de sărbătoare, sat de sat, în frunte cu prooții, învățătorii și secretarii comunali.

Eră înălțător peste măsură cum treceau în șiruri dese soldații oțeliți, tunurile grele, cari au zdrobit la vremea sa știrea unghurească a lui Kuhn Béla și au huruit în marș de triumf pe străzile Budapestei, și dăpănarea îndelungată a poporului bihorean în sumane albe și în cămăși cu înflorituri de anicuiu roșu.

Adunarea poporală.

După defilare poporul s'a adunat în fața palatului primăriei și *Părintele Agârbiceanu*, marele scriitor al Ardealului, a ținut o minunată și farte cuminte cuvântare de bune îndemnuri pentru popor.

— A fost o vreme, când vorba cântărețului Eminescu, că

Dela Nistru pân la Tisa
Tot Românul plânsumi-sa
Că nu mai poate străbate
De atâta străinătate

era adevăr dureros. Vieța neamului nostru eră ca vicața părășelilor de munte, pe cari mâni nelegiuite nu le lasă să-și împreune apele în râu biruitor, ei le respiră tot mai tare spre a-le stăpâni. Dar astăzi părășele țării noastre s'au unit în râu de biruință și noi suntem acum toți o apă și un pământ. De îndărar s'ar încerca deci dușmanii noștri să mai întoarcă apele înapoi și să ne robească iarăși, căci nu vor mai putea nici odată. Zăgăzurile pornite mai repede mătură pe potriviți decât să poată fi împiedecate în avântul lor. De asta să nu ne mai temem.

Însă România mare este o casă, care are numai păreți și acoperiș, acum trebuie să vedem de umplerea și împodobirea ei cu ceea ce lipsă pentru o vicață deplină, desăvârșită. Deci să cere să ne punem pe lucru migălos și harnic, lăpădând dela noi toate îngrijorările, minciunile și hulele dușmanilor, cari laudă trecutul rușinos de ieri, cu gând de a ne ingenuchia iarăși.

Învățătură bună și inimă curate ne trebuie astăzi, cu cari vom desăvârși fericirea noastră în România Mare.

Duminecă la amiază, orașul a dat în cinstea oaspeților o masă de peste 400 de tacămuri, iar poporul a fost găzduit cu gustare afară în grădina de plimbare a orașului.

După masă, *petrecerea poporului* în aceeași grădină cu *jocuri de călușeri* și cu arătări de porturi. Tinerimea cu carte din Orade a avut o întrecere în cotea cu tinerimea unghurească.

La petrecerea poporului au luat parte și oaspeții cei înalți arhieriei, generalii și fruntașii, stând de vorbă cu poporul, laudându-l pentru jocurile sale și încurajându-l cu vorbe bune în greutățile zilelor de acum.

Seara armata din Orade a străbătut străzile orașului cu *făclii aprinse* în cântecul muzicilor militare, iar la „Vulturul alb” a fost *concertul* dat de societatea de cântări „Hilaria” și de artiștii *Mărcuș, Crișan, Ana Voileanu, Lia Pop* și alții.

A doua zi.

Luni s'a ținut a doua întrunire a „Asociațiunii” în palatul Primăriei. Comisiunile au raportat despre lucrările lor și s'au luat hotărârile.

Acestea sunt:

Asociațiunea va urma cu munca sa harnică din trecut sporindu-și puterile și susțesții și bănești, va continua cu conferențele pe sate, cu îndrumările pentru întemeierea de cooperative și însoțiri, va porni înființarea și zidirea de case naționale, va tipări și va împărți cărți și biblioteci la popor pe sate, își va lărgi secțiunile științifico-literare ca să atragă în ogrorul său cât mai mulți muncitori cu peana și cu cartea, într'un cuvânt „Asociațiunea”, con-

dusă de oameni vrednici și cu durere de popor, va căuta toate căile ca poporul ardelenese să ajungă la luminare de deplină și rodnică spre fericirea sa și a țării.

S'a hotărât apoi, ca adunarea generală din vara viitoare să se țină în Sighetul Maramurășului, ca lumina românească să pătrundă și în acelea părți mai depărtate de matca neamului.

Doi învățați despre trecutul părților unghurene.

În aceeași adunare de a doua zi a „Asociațiunii”, doi mari învățați ai neamului nostru, profesorii *Nicolae Iorga și Alexandru Lăpedatu*, au desfășurat în fața ascultătorilor din sala primăriei temeiurile istorice ale drepturilor noastre în părțile unghurene a ținuturilor desrobite. Astfel dl. Nicolae Iorga ne-a vorbit despre trecutul Orăzii și al Bihorului, dovedind în chip luminos, că din celea mai vechi vremuri pe Cășuri noi am fost stăpâni prin graiul și așezămintele noastre. Iar dl. Alex Lăpedatu, prof. universitar la Cluj, a arătat cu numeri, că cei mulți noi am fost atât în părțile Bihorului, cât și în părțile sătmărene și maramurășene.

Acestea două conferențe au fost ascultate cu multă luare aminte și din ele ascultătorii s'au ales cu noi puteri în lupta cu gândurile haine ale dușmanilor de peste Tisa.

Seara s'a dat în teatrul orășenesc o reprezentanție teatrală cu piese de Vasile Alexandri, marile noastre poet din vremile de trezire culturală. Au jucat artiștii dlui *Zaharie Bârseanu* din Cluj, spre deplină mulțumire a numărului oaspeției „Astrei”.

Amintim aici și masa dată de P. Sf. Sa episcopul Radu, în reședința sa, la care au luat parte toți fruntașii aflați în Oradea-mare, unde au răsănit frumoase cuvântări de înfrățire a celor care muncesc în ogrorul de luminare și de întărire a neamului.

Comitetul central și oaspeții au părăsit Oradea-mare Marți, cu trenul dela amiază, ducând celea mai plăcute amintiri și hotărâri de muncă viitoare.

Alegerea de vlădică.

Oradea-mare în urma hotărârii celor în drept are întemeiată acum și o episcopie greco-orientală. Iar Sâmbătă, în 16 Octombrie, în prezina serbărilor, s'a întrunit sinodul alegător sub conducerea I. P. Sf. Sale Dr. Nicolae Bălanu. Alegerea s'a făcut în biserica din piață. Au

fost de față 55 de deputați bisericesti, mireni și prooți. Votând toți, a ieșit ales cu 54 de voturi Sfinția Sa *Roman Ciogogariu*, vicarul de până ieri al Orăzii.

Câte școli au Ungurii din Ardeal.

Pentruca să înțelegem mai bine nețemeinicia plângerilor Ungurilor noștri, să vedem, câte școli au ei la noi, în România-Mare. Iată-le: 2 școli înalte, unde se pregătesc profesorii dela gimnaziile unghurești, 5 teologii, 5 preparandii, 31 licee, 6 școli comerciale superioare, 2 școli reale și 36 gimnaziil.

Ei sunt cam 1 milion de inși, și iată câte școli au; noi eram 3 milioane în Ungăria și n'aveam decât: 5 teologii, 4 gimnaziil, 4 școli civile de fete, 5 preparandii și o comercială.

Potu-se așadar plânga Ungurii împotriva noastră?

Porniri bune în Blaj.

Luni, în 1 Noemvrie, se vor ține în Blaj patru adunări ale însoțirilor și băncilor din Blaj; și anume banca „*Patrias*”, societatea „*Vulcanul*”, care are fabrică de cărămizi, societatea „*Plugarul*”, care se ocupă cu vinderea de scânduri, de lemne, bucate și altele, precum și societatea „*Consum*” care ține băcănie, vor hotărâ toate patru să-și verse toți banii laolaltă și să facă o sângură bancă mare și puternică, cu un capital de cei puțin 3 milioane de Lei.

Acționarii acestor însoțiri au ajuns la părerea, că unde-i unul nu-i putere la nevoi și la darere, unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește și cu puteri unite s'au hotărât, să lucre pentru ridicarea turai a Blajului și apoi a neamului nostru.

Nădăjdum, că prin hotărârea aceasta se va ajunge în sfârșit să aibă și Blajul cu vremea lumină, apă, încălzire, baie, moară bună și alte lucruri, de care are nevoie această nevoie acest oraș atâta de însemnat.

Cum stă lumea și țara?

La noi.

Ungurii noștri se cumițesc.

Nu de mult Ungurii din Ardeal au ținut o mare adunare politică la Târgul-Murăș, în care au hotărât, că de aici înainte vor lua și ei parte la viața politică a Țării Românești. Și vor face un partid și vor alege deputați, cari să lupte pentru drepturile Ungurilor din România-Mare.

Săptămâna trecută a sosit apoi la București împunătorul Ungariei și cu acest prilej au mers la București și mai mulți magnați (grosi și baroni) unguri din Cluj, ca să se întâlnească ce ar fi de făcut. Acești magnați au și hotărât, că vor forma un partid politic, dar că întâi se vor aduna sub aripile ocrotitoare ale Emke-ului (un fel de Asociațiune ungurească, ca a noastră dela Sibiu) și apoi, întărindu-se, vor lupta și în parlament. Acest lucru l-au spus și doi vlădici unguri, cel catolic dela Oradea-Mare și cel reformat dela Cluj.

Noi numai bucura ne putem, că încep să se cumițească în sfârșit și Ungurii noștri; că nu mai umblă după potcoave de cai morți, că recunosc, că s'a isprăvit cu Ungaria cea mare și trebuie să trăiască acum aici cu noi și sub noi. Numai un lucru nu-l înțelegem, că de ce n'au făcut-o aceasta mai curând.

In lumea largă.

Austria la răspântie.

Cetitorii noștri își mai aduc aminte de pacea cu Austria. Vestita împărăție a Austriei a ieșit din războiu împărțită între foștii ei iobagi și a rămas o țară mică și neînsemnată. Pacea dela Paris a lăsat în Austria numai nemți, iară pe celelalte națiuni, după cum era și firesc, le-a alăturat țărilor de cari trebuie să se țină. Pe Români din Bucovina i-a dat iarăși României, pe Poloni Poloniei, pe Sârbi Sârbiei, pe Bohemi Cehoslovaciei.

Nemții din Austria, rămânând ei de capul lor, nu mai pot trăi și de multă vreme îi paște gândul împreunării cu Germania. La aceasta însă nu se învoiesc puterile biruitoare ale Antantei, pentru că se tem de mărirea prea mare a Germaniei.

Franța a făgăduit Austriei,

că va lua ra într'acolo, să se împreune și nemții din Ungaria de miază-zi cu Austria, dacă Austria va fi pe pace.

Austriecii însă, cei mai mulți, sunt de părerea, că ei trebuie să se unească cu Germania. Această voință a lor au adus-o și înaintea parlamentului austriac, care a hotărât ea în curs de 6 luni poporul din Austria să-și dea părerea prin vot, că se alipește ori ba de Germania? Hotărârea aceasta s'a făcut lege și acum întreagă Europa așteaptă hotărârea Austriei.

Turburări sângeroase în Rusia.

De o vreme încoace tot mai mult se vorbește de neîndestulirea locuitorilor de sub oblăduirea bolșevicilor. S'au săturat, se vede, și ei de atâta amar de războiu și de suferință, de atâta lipsă și năcaz. Dacă mai adăugăm la toate acestea și lipsa cea mare de bucate, care se simțește acum în Rusia, nu ne putem mira de loc de știrile pe cari ni le aduce firul telegrafului și cari știri spun, că e mare turburare în Rusia bolșevistă, că curge sângele pârâu, și însuși Trozki, unul dintre căpeteniile bolșevicilor, ar fi rănit.

Lucrul acesta ni-l adeverește și un fost colonel rus, care a scăpat cu mare greu din Rusia bolșevistă și a sosit zilele trecute în orașul Pașcani din Vechiul Regat.

El spune, că e mare lipsă de pâine acolo și că ei numai așa a putut ajunge la pâine, și la ce pâine, dacă s'a băgat tăietor de lemne pe la bolșevici. Iară soția sa, care este principesă, a trebuit să se facă cusătoreasă, altfel neputându-și potolifoamea.

Acest colonel, întrebat de un ziarist, că cu ce se poate asemăna Rusia bolșevistă, a spus, că numai cu iadul.

S'a subscris pacea între Rusia, Polonia și Ucraina.

O mare gazetă englezească aduce știrea, că pacea între Rusia, Polonia și Ucraina s'ar fi subscris. Contractul de pace ar fi fost celit în toate trei limbile, și apoi trimisul Rușilor ar fi mulțumit trimisului Poloniei pentru oboseala cu care a lucrat pentru ajungerea la această înțelegere.

Dacă știrea aceasta este adevărată, nu peste mult bătrâna Europă, după 6 ani de turburare, se va putea bucura de roadele păcii și tunurile vor înceta să mai babuie chiar și în nefericita de Rusie.

Știrea următoare spunc însă că:

Nu se poate încheia pace cu Rusia, a declarat ministrul prezident al Angliei, dl Lloyd George. Guvernul rus însuși face greutăți, rupe învoielile, spune, că vrea să facă pace și apoi răspândește bolșevismul în toate țările, până și în Anglia.

S: poate foarte ușor, ca să izbucnească contrarevoluția și Rusia să scape din ghiaarele bolșevismului. Atunci apoi se va putea vorbi altfel cu poporul rusesc.

ȘTIRI

— „Cămoara lui Șofron“, foia noastră din două numere de mai înainte, fiind numărul acesta cuprins în mare parte cu darea de seamă despre serbările din Oradea mare, va urma numai în săptămâna viitoare.

— Ziua nașterii Principesei Elisabeta s'a serbătorit în 29 Septembrie, când Alteța Sa Regală a împlinit al 26-lea an al vieții.

— Lipsa de bani mărunți e tot mai mare, atât la noi cât și în Basarabia și Bucovina. Cauza este, că speculanții ascund banii mărunți și câștigă apoi câte 5—10 Lei la sută. Pe toți aceia, cari fac schimburi pentru bani, dați-i îndată pe mâna jandarmilor.

— Seceta, care dăinuiește de câțeva vreme, va întârzia foarte mult sămănăturile de toamnă și în unele părți face sămănatul cu neputință.

— Părăstas pentru Regele Carol și Regina Elisabeta s'a slujit în dimineața zilei de 9 Octombrie la Curtea de Argeș, deasupra mormintelor neuitaților morți.

Au luat parte Maiestățile Lor Regele și Regina, principesele Mărioara și Ileana și fostul moștenitor de tron al Greciei, viitorul logodnic al principesei Elisabeta, cu surorile sale.

Părăstasul l-a slujit însuși înalt Preasfințitul Mitropolit Primat Miron Cristea dela București.

— Fac mare la București. Joi noaptea s'a aprins casa cu patru rânduri de ferăști, în care se află Teatrul Modern din București și a ars cu denăvărgire. Paguba se ridică la 3—4 milioane Lei.

— Bani noi. Zilele trecute au sosit la București 3 miliarde Lei, bani tipăriți în America, anume: hârtii de câte 10, 50, 200 și 2000 Lei. Bani aceștia încă nu s'au pus în circulație (nu s'au împărțit în țară).

— Fetele din Viena sunt foarte supărate, și cum nu, când s'a dovedit, că ele sunt cu 140 de mii mai multe decât feciorii din Viena. 140 de mii de fete cari nu se pot mărita! Mult, nu-i așa? Dară dacă mai luăm în socotință faptul, oă nici celelalte nu se vor putea mărita toate din pricina scumpetei celei mari, va trebui într'adevăr să le compătimim pe bietele fete din Viena.

— Vremea cea mai primejdiosă pentru bolnavii de plămâni este Ianuarie și Aprilie, dupăcum a arătat la Academia de științe din Paris învățatul M. Louis Besson. Dănsul spune, că a băgat anume de seamă care este pricina, că starea bolnavilor de plămâni se înrăutățește în Ianuarie și April, și, după multă bătaie de cap, a aflat, că vina o poartă vânturile ce vin de cătră Miază-noapte și Răsărit și că acestea atunci bănuie mai tare.

Bolnavii de plămâni să se ferească deci de vânturi și să stea în vremea aceea mai mult în odaie.

— A învățat să omoare în războiu. La tribunalul din Salzburg, din Austria, au condamnat zilele trecute la 10 ani închisoare pe un tânăr servitor, care și-a omorât stăpâna, pentruca să poată cheltui celea 120 coroane aflate la ea. La întrebarea judecătorilor, că pentruce a omorât pe biata bătrână, a răspuns: »In războiu am învățat să omor, așa că astăzi mi-s'a făcut omorul a doua fire. Și după omorul acesta nici nu m'a muștrat cătuși de puțin conștiința«.

Judecătorii i-au croit însă pedepsă de 10 ani.

— Bolșevicii unguri în temniși. De când li-s'a sfărâmat capul conducătorilor, bolșevicii unguri înfundă temnițele ungurești. Până acum au fost judecați 5 mii de inși, 727 la închisoare, 34 la spânzurătoare și 60 de inși au fost lăsați slobozi.

— **Grevă generală la C. F. R. din Vechiul Regat.** Duminecă noaptea spre Luni toți ceferiștii din Vechiul Regat au intrat în grevă. Treaurile nu mai umblă și ei stau deoparte și pipă.

Că ce o fi cauza acestei greve încă nu știm. Atâta însă e sigur, că prin aceasta fac țării noastre o pagubă de mai multe milioane de Lei la zi.

— **Contele Károlyi și-a pierdut urma.** Vestitul conducător al Ungariei, Contele Károlyi, îndată după izbucnirea revoluției, a fugit în capitala Cehoslovaciei, în Praga. Acolo însă el s'a apucat să se amestece în treburile launtrice ale țării, așa că toile cehoslovace au început să-l atace. După ce Károlyi a dat o declarație, că nici prin gând nu-i trece să turbure ordinea acelui stat, care l'a găzduit cu atâta bunăvoință, într-o bună zi și-a pierdut urma. Că unde a plecat, nu se știe.

— **Băncile mari românești dau stipendii studenților.** Aflăm, că trei mari bănci din Cluj; Banca Agrară, Banca Centrală pentru industrie și comerț și Banca Forestieră au hotărât să împartă în fiecare an câte 180 mii de Lei stipendii (ajutor pentru învățatură) studenților buni. Frumoasă faptă!

— **Un omor înflorător în Germania.** În ziua de 12 Octombrie s'a descoperit un omor înflorător în orașul Weimar din Germania. Un fost marinăruș cu nume Buchner a împușcat pe soția generalului Scheer, biruitorul în lupta de la Skagerrak, iară pe fata acestuia a rănit-o greu. În urmă ucigașul și-a tras un glonte și a murit îndată. Nimenea nu știe care a fost cauza acestui omor.

— **Moștenitorul Turciei a încercat să se ucidă.** O telegramă sosită din Constantinopol la Paris vestește, că moștenitorul tronului turcesc a voit să se otrăvească; dară un servitor dela curte l'a împiedecat de la îndeplinirea lăptei. Cauza încercării acesteia a fost nefericirea în care se află astăzi Turcia.

— **Hoși, intrând în case prin acoperișurile caselor.** Trăim în lumea hoșilor și a pungășiilor, când omul nu este sigur nici de viața și nici de avutul său. Se fură preputinde-

nea, dar mai mulți hoși sunt la orașe și încă la orașele mari. Nu demult siguranța Bucureștilor se lupta cu niște hoși, cari furau cu automobilele: intrau în case, jefuiau tot ce puteau și apoi se urcau în automobile și, ține-te copile, ajunge-i dacă-i mai poți. Mai nou o bandă de hoși intră în case prin acoperișurile caselor. Siguranța din București a dat însă de urma lor și după o luptă zdravănă pe acoperișurile caselor i-a infundat, unde le era locul, la dubă.

— **Deschiderea Universității din Cluj.** Duminecă în 10 Octombrie s'a deschis al doilea an școlar la universitatea românească din Cluj, care este cea mai înaltă școală a Ardealului. În această înaltă școală învață fitorii conducători ai Țării: profesorii, medicii, judecătorii și advocații și de aceea este de cea mai mare însemnătate. Au sosit câțiva profesori noi din Franța, cari vor prepovădui acolo știința înaltă a țării sorori.

— **O groaznică nenorocire de tren pe linia Predeal—Brașov.** Sâmbătă noaptea a plecat din gara Predeal un tren de marfă, venind spre Brașov, care a deraiat (eșit din șini) între stațiunile Predeal și Timișul de sus. S'au răsturnat vagoanele și s'a stricat linia pe o întindere de 600 metri.

Este un mort și 7 răniți.

— **Altă nenorocire de tren.** O mașină, care manevra (umbla în coace și în colo) între stațiile Copșa Mică și Sibiu, a calcat la un pod mai mulți oameni. Unul dintre oameni a fost omorât, patru sunt greu răniți și alții ceva mai ușor.

— **Logodna Principesei Elisabeta.** Vestim cu bucurie cetitorilor noștri, că **Miercuri seara (13 Octombrie) s'a ținut logodna Alteței Sale Regale a Principesei Elisabeta cu prințul Gheorghe al Greciei, duce de Sparta.** Logodna s'a ținut în cerc strâns familiar, în castelul Pelisor din Sinaia.

— **Șpionii Ungurilor în Transilvania.** Guvernul cehoslovac și austriac va

trimite o listă guvernului nostru, pe care vor fi însemnați toți șpionii Ungariei, cari subșapă temelile României. Printre cei scriși în listă sunt 15 ofițeri și 10 preoți unguri.

— **Jalea Tirolezilor germani.** În săptămâna trecută s'a anexat (alipit) de Italia Tirolul de miază-zi, care este în mare parte locuit de Italiani. Germanii de acolo, asemenea ungarilor, ziua aceea au făcut-o zi de jale, au pus steaguri negre pe care și au umblat în haine de jale.

— **Inmulțirea boalelor rușinoase.** De când a început războiul este tot mai mare numărul acelor, cari sunt plini de boale rușinoase. În Germania dintre un milion de copii nou născuți 45 de mii sunt plini de sifilis (freanț), va să zică tot al 25-lea copil este plin de această boală groaznică.

Că la noi câți bolnavi de aceștia sunt, știe bunul Dumnezeu. Cei ce au boale de acestea să meargă din bună vreme la medic și să se cureze, pentru că boalele acestea au urmările celea mai groaznice.

Cum să ne scăpăm sămănăturile de toamnă de șoarecii de câmp.

După ce anul acesta șoarecii de câmp s'au înmulțit în mod simțitor, ministrul treburilor economice arată, cum ne putem scăpa sămănăturile de toamnă de plaga grozavă a șoarecilor, cari sunt în stare să pustiască toate sămănăturile de toamnă. Ne putem scăpa în două forme:

1. Se ia un kilogram de grâu și se toarnă pe el 1/2 litru apă, după ce în apă s'au pus 3 grame de nitrat de strychnină (dela farmacie). Grăul să stea în otrava aceasta cam 1—2 zile.

După aceea boabele de grâu se colorează cu spirt și cu 0.5 procente) de fucsină și se usucă.

2. Se mai poate ajunge la acelaș lucru, dacă peste un kilogram de grâu turnăm 0.2 grame fucsină, 3 grame azotat de strychnină și 400 gr. (4 deciltri) apă.

După 2 zile se toarnă din nou 1 gram sacharnă, 100 grame apă și 1 gram carbonat de sodiu. Apoi se usucă grăul și se poate întrebuința.

Ca să nu otrăvim și alte animale, boabele astfel otrăvite le vom introduce cu ajutorul unor

țevi în găurile pe cari le sapă șoarecii.

Fiind într'un kilogram de grâu cam 30 de mii de boabe de grâu, atâta e destul pentru omorirea șoarecilor de pe un hectar de pământ.

Otrăvurile scrise aici se pot cumpăra dela orice farmacie. Nu e lucru mare și cine vrea să-și scape sămănăturile de șoareci să facă acest lucru.

Poșta Redacției.

Păr. Teodor Hărășianu Chimitești.
Plângerea Sf. Voastre este dreaptă. Abunăseama, că nu se pot maxima singur numai bucatele în vreme ce toate celelalte mărfuri de pe piață se vând cu prețurile celea mai pipărate. Arătați nedreptatea făcută țăranilor dlui prefect și cereți să se maximizeze toate mărfurile, după cum cere ordinațiunea ministerială. Până atunci, și nu ne indoim că dl prefect va face dreptate, poporul să se liniștească.

Mulțumim pentru informație.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *învățător* român la școala noastră primară societară din Vulcan, județul Hunedoara, publicăm concurs.

Condițiuni: Salariu lunar după anii de serviciu dela 850 până la 1500 Lei, cuartir, încălzit și luminat gratuit și alimente cu preț redus din magazinele societății noastre, la fel cum se împartășesc de acest favor toți angajații noștri.

Doritorii să-și înainteze cererile împreună cu dovada diplomei și a serviciului lor de până acum

Direcțiunii Minelor de Cărbuni din Petroșeni jud. Hunedoara a societății „Salgo-Tarjân”. (17) 3-3.

A ieșit de sub tipar și se găsește de vânzare la Administrația gazetei noastre și la toate librăriile, cartea:

IN PRAGUL VREMII

— Indemnuri pentru sătenl. —

De
ALEXANDRU LUPEANU-MELIN
profesor, directorul gazetei „Unirea Poporului”.

PREȚUL:
Pentru abonenții „Unirii Poporului” 5 Lei
Pentru neabonenți 6 Lei
Pentru trimiterea prin poșta recomandată 1 Lei.

Redactor responsabil:
IULIU MAIOR.